

«Крим уже став військовим плацдармом і, наскільки я розумію, сам російський президент заявив про те, що вони розмістили там ракети, які здатні нести ядерну зброю. Це посилює небезпеку повномасштабного конфлікту в Чорноморському регіоні», – зазначив нещодавно Президент України Петро Порошенко. Зрозуміло, що кримське питання насправді перебуває далеко за межами двостороннього конфлікту України й РФ, а його вирішення має геополітичний вимір. З огляду на це й особливо на чергове загострення ситуації на сході країни, прискіпливе око, придивившись до мозаїки останніх політичних заяв, помітить одну обставину (на перший погляд, незначну, однак доволі невтішну): надаючи істотну підтримку, особливо макроекономічну, Сполучені Штати Америки й країни Альянсу заявами своїх чиновників «другого ешелону» та представників «старої дипломатії» сигналізують фінансовому істеблішменту, котрий уважно слухає, і трішки стурбованому електорату, що, за великим рахунком, серйозно воювати з РФ, особливо за Крим, ніхто намірів не має. Тим паче за озвученої недвозначної позиції керівника Росії: за Крим, якщо буде потрібно, «він ітимає до кінця». Така «рішучість» Володимира Путіна з уже розконсервованою та перетягнутою на півострів атомною зброєю – це справді «ядерна» сполука з непередбачуваними наслідками. Без сумніву, третю світову, до того ж ядерну, за жодних обставин ніхто не розв'язуватиме. Світові лідери шукають компроміс. Але передусім нас нині має турбувати єдине: якою ціною для України? І чи не станеться так, що в цьому геополітичному пасьянсі джокером опиниться саме позиція агресора, ще й у такому вірогідному формулюванні: мир в Укра-

їні й Європі взамін на, щонайменше, визнання Криму частиною РФ?

Наразі, хоча це й прикро, всі намагання офіційного Києва з деокупації Криму шляхом дипломатії й міжнародних судів (з огляду на «дотримання» і «виконання» Росією положень навіть Резолюції Генеральної Асамблеї ООН «Про підтримку територіальної цілісності України» № 68/262 від 27 березня 2014 року) своєї ефективності не довели. До того ж разом із запровадженнями країнами Заходу санкціями й ембарго. Навіть останнє особливо не засмутило російське керівництво. Мільярдні компенсації взамін на неотримані «Містралі», схоже, спроможні задовольнити всіх.

Разом із тим високі чиновники західних країн лише тепер, здається, усвідомили, але зі зрозумілих причин не поспішають це визнавати, що нерішучість у санкціях виявилася хибною. Навіть більше. За мурами московського Кремля зрозуміли, що Захід насправді не тиснутиме до останнього (підтвердженням цього стала незгода бенефіціарів європейської економічної політики відключити Росію від міжнародної банківської системи *SWIFT*), бо в Старому Світі переважили побоювання, що реальні наслідки навіть не краху російської економіки, а бодай її короткотермінового збою можуть спричинити настільки неконтрольовані процеси, що завдадуть клопоту куди більшого, ніж проблеми з Україною, Грецією й африканськими біженцями разом узятими. Усвідомлення цього, ймовірно, і нині розв'язує руки агресорів.

І допоки одні фінансові експерти і надалі пророкують російській економіці за будь-якого розвитку подій неминуче банкрутство, а другі прогнозують,

що навіть за посилення санкцій вона, щонайменше, кілька років більш-менш стабільно балансуватиме, лідери й представники світових політичних важковаговиків, зокрема США та країн ЄС, запевняють увесь світ, що за такої ситуації в Україні про зняття санкцій з Росії не йтиметься. І це за відсутності фактичних санкцій з боку держави, частину території якої РФ анексувала. До того ж ця держава вже понад рік як законодавчо визначила окуповану й анексовану РФ територію вільною економічною зоною. Звичайно, на це нібито є обґрунтовані причини й підстави. Однак усі в Україні, яка перебуває в дуже скрутному економічному становищі та фактично в стані війни, мають усвідомлювати, що тривале маневрування між економічними інтересами та цілісністю держави може завершитися цілковитим фіаско.

У своїх заявах Президент України Петро Порошенко постійно наголошує, що питання повернення Криму з політичного порядку денного не зняли, однак процес цей буде тривалим.

Не надто оптимістичний і Прем'єр-міністр Арсеній Яценюк. Звітуючи про роботу уряду, він з-поміж іншого зазначив, що «швидкої геополітичної відповіді стосовно того, як повернути Крим, немає. Але його анексія ніким не визнана. Якщо його не повернемо ми, це зроблять наші діти чи онуки».

Проте голова Меджлісу кримськотатарського народу Рефат Чубаров у одному з інтерв'ю висловив переконання в тому, що «ми не чекатимемо повернення Криму 40 чи 50 років. Усе вирішиться набагато швидше».

Тож сподіватимемося, що навіть у такому мінливому сьогоднішньому твердженні «Крим – це Україна» не втратить свого істинного значення.

З акцентом на децентралізацію

Конституційна реформа, передусім у частині децентралізації, до осені, схоже, все ж таки відбудеться. Таке вельми оптимістичне припущення видається доречним, якщо уважно проаналізувати принаймні підсумки двох уже історичних подій цьогорічної весни, а саме: 17-го саміту Україна – ЄС та Міжнародної конференції на підтримку України 27–28 квітня в Києві.

Без сумніву, висловлений до української влади у відеозверненні віце-президента Сполучених Штатів Америки Джо Байдена заклик «рухатися вперед шляхом конституційної реформи, яка матиме позитивні наслідки для всього народу України та надасть більшу автономію регіонам» не лишився непочутим ані в урядових та парламентських кабінетах на Грушевського, ані, власне, на Банковій. Як і ключовий месидж від усіх представників 56 країн-партнерів, що супро-

воджував усі ті конференційні дні: тільки прискорення реформ, зокрема й конституційної, лишиться запорукою довіри та подальшої допомоги Україні.

Голова Європейської комісії Жан-Клод Юнкер, говорячи на конференції про важливість пришвидшення реформ, згадав і про конституційну в аспекті децентралізації. Зауважив, що її здійснення «дасть можливість усунути геополітичну напруженість в окремих регіонах України». Це уточнення і

нині є актуальним. До того ж теза цілком збігається з офіційною позицією Державного департаменту США, як стосовно децентралізації загалом, так і щодо трактування її як частини Мінських домовленостей. Оприлюднена ще 7 березня речницею Держдепу Марі Гарф в офіційному коментарі Білого дому стосовно початку роботи ініційованої Президентом України Конституційної комісії, ця позиція, яка полягає, по суті, в підтримці Сполученими Штатами од-

нозначної недопустимості втрати Україною територіального суверенітету, навіть за чергового зовнішньополітичного загострення лишається, судячи з усього, незмінною.

«Або ми стоїмо на позиції перетворення України на сучасну європейську державу, або іншого варіанта я просто не бачу», – зазначив ще в квітні на прес-конференції після завершення другого засідання Конституційної комісії Голова Верховної Ради Володимир Гройсман. Тоді ж він і анонсував появу наприкінці травня в парламенті законопроекту про зміни до Основного Закону в частині децентралізації.

«Я не бачу серйозних розбіжностей, які перешкоджатимуть нам це зробити», – наголошував очільник парламенту під час зустрічі з Комісаром ЄС з питань Європейської політики сусідства та переговорів із розширення Йоганнесом Ханом, котра відбулася за день до початку роботи конференції на підтримку України.

Проте, як відомо, перетворенню намірів у конкретні результати можуть завадити неочікувані обставини. А здійсненню конституційної реформи та децентралізаційних перетворень в Україні можуть завадити перепони, на жаль, вельми

прогнозовані. Крихкість Мінських домовленостей очевидна. Як і наслідки їхнього зриву. Про них дуже недвозначно вже поінформував усіх Президент України Петро Порошенко. Звісно, сподіватимемося, що минеться. Однак у цих сподіваннях необхідно постійно тримати на озброєнні залишену нам у спадок від німецького державного діяча, першого рейхсканцлера Німецької імперії 1871–1890 років і перевірену досвідом тезу: «Ніколи не вірте росіянам – росіяни не вірять навіть самі собі».

Гліб ДНІПРОВСЬКИЙ.

37

Інвестиції в демократію

Венеціанська комісія готова надати експертні висновки щодо законопроекту про внесення змін до Конституції України в частині децентралізації до початку конституційної процедури його розгляду в парламенті.

Про це йшлося під час зустрічі Голови Верховної Ради України Володимира Гройсмана з Головою Європейської комісії «За демократію через право» (Венеціанська комісія) Джанні Букіккіо 28 квітня.

– Дуже важливо, щоб ми максимально тісно співпрацювали з Венеціанською комісією. Необхідно, аби законопроект про внесення змін до Основного Закону в частині децентралізації отримав її висновок до першого голосування в парламенті, – заявив Володимир Гройсман.

Керівник парламенту повідомив, що до кінця травня профільна робоча група комісії має підготувати узгоджений текст законопроекту щодо внесення змін до Конституції України в частині децентралізації, а також нагадав, що відповідно до конституційної процедури розгляду відповідного законопроекту Верховною Радою документ буде надіслано до Конституційного Суду для отримання відповідних висновків та знов розглянуто парламентом України до 15 липня.

Голова Верховної Ради вкотре підкреслив, що децентралізація й реформа місцевого самоврядування є ключовими питаннями.

– Без децентралізації ми не зможемо побудувати демократичну систему права, не забезпечимо проведення виборів у відповідності до європейських стандартів. Реформа системи врядування є ключовою, звідси народжується демократія й громадянське суспільство. Ми прагнемо створити європейську Україну та інтегрувати її до ЄС, – сказав Володимир Гройсман.

Він наголосив, що в основу децентралізації покладено основні принципи Європейської хартії місцевого самоврядування – субсидіарність, повсюдність, фінансову самодостатність.

Своєю чергою, Джанні Букіккіо зазначив, що Венеціанська комісія готова в стислі терміни опрацювати відповідний законопроект.

– Україна для нас є пріоритетом. Мені здається, що разом ми можемо добре попрацювати. Ви можете на нас розраховувати, – запевнив Голова Венеціанської комісії.

Він також висловив думку, що реформа Конституції має вийти за рамки децентралізації, удосконалення конституційних засад правосуддя та конституційного регулювання прав, свобод і обов'язків людини та громадянина, аби ці структуральні зміни сприяли якомога ефективнішому функціонуванню України як держави.

Джанні Букіккіо високо оцінив досягнення України на шляху імплементації реформ, незважаючи на складну ситуацію, що склалася в її східних областях, і назвав найважливішими для нашої держави інвестиції в демократію. За його словами, без забезпечення верховенства права й судової реформи реформування інших сфер та успішний розвиток економіки будуть неможливими.

За інформацією прес-служби
Верховної Ради України.
Фото Миколи БІЛОКОПИТОВА.